

УДК 811.14'02'373.7

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ "ДОЛЯ" В ЛАТИНСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ

Ольга Пилипів

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000*

Розглянуто результати дослідження особливостей вербалізації лінгвокультурного концепту "доля" у фразеології латинської мови, виділено його асоціативні моделі та зв'язки.

Лінгвістичні пошуки на сучасному етапі розвитку мовознавчої науки супроводжуються посиленою увагою до людського чинника в мові. Домінанта антропоцентризму в лінгвістиці XXI ст. викликала до життя вічні теми, пов'язані з прагненням пізнати людину в усій багатогранності, знайти відповіді на питання, що хвилюють її впродовж життя. Актуальність цього дослідження зумовлена тим, що воно сфокусоване на лінгвокультурологічний аналіз концепту "доля" в латинській фразеосистемі.

Наша мета – з'ясування особливостей вербального відображення концепту "доля" у фразеології латинської мови, розкриття його змістового наповнення, виявлення конститuentів.

Матеріалом дослідження є фразеологізми, що вербалізують концепт "доля" в латинській мові, кількість яких становить близько 300 одиниць, зафіксованих авторитетними двомовними словниками латинської мови, словниками крилатих латинських висловів, збірниками латинських прислів'їв та приказок.

Засоби мовного вираження концепту "доля" слугували об'єктом дослідження як у порівняльно-історичному, так і в мовознавстві окремо взятих мов. Назвемо праці О. Потебні, А. Вежицької, В. Гака, Т. Цівії, А. Шмельова, В. Постовалової, К. Китайгородської, Е. Абаєвої, О. Троць, Н. Андрейчук, А. Бойко та ін. Зокрема, питанню про зміст концепту "доля" у латино- та україномовних картинах світу присвячена стаття Р. Олішук [12; 227–223]. Однак мовні засоби репрезентації цього концепту в латинській фразеології ще вивчені недостатньо.

Початок століття відзначився стрімким уведенням у науковий обіг терміна "концепт". Однією з головних особливостей концептів В. Карасик та А. Вежицька вважають їхнє звернення до культури [8; 4]. Ми використовуємо у дослідженні, услід за В. Карасиком та Г. Слишкіним [8; 9], поняття "лінгвокультурний концепт", який вважаємо умовною ментальною одиницею, спрямованою на комплексне вивчення мови, свідомості й культури. Ядром концепту є найактуальніші для носіїв мови асоціації, периферією концепту – менш значимі асоціації. Чітких меж концепт не має. Він вибирає в себе все, що ми знаємо про об'єкт "у всій екстензії цього значення" [15, с. 97].

Як універсальна форма первинної концептуалізації світу мова є найважливішим засобом комунікації та акумуляції знань. На думку В. Телії, культура і мова існують у діалозі між собою: "мова завдяки своїй кумулятивній функції, береже її, забезпечуючи діалог поколінь не лише з минулого в теперішнє, а й з теперішнього у минуле" [15, с. 226]. Фразеологічна площина постає ціннісно-смысловим феноменом духовної культури, що репрезентує концептосферу загальнолюдських і національних цінностей лінгвокультурного соціуму. Концептосфера є динамічною структурою. Зі зміною екстралінгвістичних чинників (історичних, географічних, соціальних, релігійних, побутових та ін.) змінюється значимість тих чи інших концептів.

Концепт "доля" є невід'ємним сегментом античної культури. Цей факт підтверджено передусім національною символікою, прислів'ями та приказками, фразеологізмами, які є результатом глибинних ментальних процесів, квінтесенцією мудрості. Більша частина фразем віддзеркалює своєю внутрішньою формою характерні особливості культури і побуту людей завдяки усталеним асоціаціям, оскільки фразеологічні одиниці з'являються у мові як знаки вторинної номінації, вони пройшли крізь призму людських емоцій та почуттів. Як доречно зазначає Ю. Апресян, "погляд на світ є частково універсальним, частково національно специфічним, тому носії різних мов можуть бачити світ по-різному, крізь призму своїх мов" [2, с. 39].

Концепт доля належить до загальнокультурних концептів. Кожна цивілізація має свою унікальну концепцію долі. Ідея долі є найдавнішою екзистенцією людського життя, що виникла в той час, коли людина почала усвідомлювати залежність свого життя від природи, поведінки інших людей та вищих сил, які наділяють кожную людину щасливою або нещасливою долею. Згодом виникла антична міфологема долі. У міфології формувалися базові поняття культури, які розкривають внутрішній світ людини, її світобачення, осмислення її місця та ролі в соціумі. На думку С. Сахно, спочатку словом доля позначали те, що нині називають словом фатум, оскільки в найдавніших контекстах доля відіграє лише роль суб'єкта, а не об'єкта [14, с. 239].

За визначенням з "Великого тлумачного словника сучасної української мови", лексема "доля" має такі дефініції: 1) Перебіг подій, збіг обставин, напрям життєвого шляху, що ніби не залежать від бажання, волі людини. Умови життя; життєвий шлях і те, що на ньому трапляється. Бажане, щасливе життя; 2) Стан, у якому перебуває або перебуватиме що-небудь; майбутнє чогось [5].

З огляду на дані, отримані в процесі аналізу латинських двомовних словників, поняття "доля" можна виражати кількома іменниками: *sors*, *fatum*, *fortuna*, *fors*, *necessitas*, *casus*, *vis (fatalis)*, *eventus*, *providentia*, *felicitas*, *futura*. У латинській фразеології вони представлені з різною частотністю: *fortuna* (48), *fatum* (23), *sors* (8,6), *necessitas* (7,3), *eventus* (3,3), *casus* (2), *futura* (1,3), *fors* (0,6), *providentia* (0,6), *vis fatalis* (0,6), *felicitas* (5,3). Ці латинські лексеми в різних контекстах можна перекладати як "доля", однак серед них можна виділити домінанти: *sors*, *fatum*, *fortuna*, *fors*, *necessitas*. Інші мають значно вужче значення, однак пов'язані з домінантами асоціативними зв'язками.

На думку О. Абаєвої [1, с. 17], центральне слово в реалізації концепту "повинно володіти максимальною актуальністю і сполучуваністю". Такими ключовими словами-репрезентантами концепту "доля" в латинській фразеології, його ядром, що пов'язане з міфологічним уявленням римлян про життя людини, звичайно, є *fortuna* і *fatum*, які

часто мають, по суті, діаметрально протилежне значення. Слово *Fatum* означає переважно присуд долі, невідворотне нещастя, а *Fortuna*, навпаки, – щасливий випадок, успіх.

Найбільшою частотністю для вербалізації лінгвокультурного концепту “доля” вирізняється полісемантичне слово *fortuna* (від *fors* – випадок, несподіванка), яке має значення “випадкова доля, випадок, щастя, успіх, талан, багатство, достаток” [18, с. 309; 7, с. 437; 19, с. 1444; 21, с. 756]. Воно увійшло до багатьох усталених словосполук: *fortuna saesa* – доля сліпа; *rota Fortunae* – колесо Фортуни, *fanum Fortunae* – храм Фортуни. Похідними словами є *fortunate*, *fortunatim* (щасливо).

Ім’я *Fortuna* мала римська богиня щастя, добробуту та успіху. У Римі Фортуну особливо шанували і вважали покровителькою всього римського народу. Зображали Фортуну на монетах, гемах, фресках, скульптурах у постаті жінки, яка тримає в лівій руці ріг Амальтеї і розсипає монети, спираючись на кулю, або на колесі (символі мінливості щастя), іноді з веслом як “керманича людського життя” та з пов’язкою на очах. Звідси вислів: *Currit rota Fortunae* – Крутиться колесо Фортуни. До її культури були близькі культу *Felicitas* – щастя, *Bonus Eventus* – доброго результату, *Mens Bona* – стійкості духу.

Основні значення іменника *fatum* – “вирок богів, передбачення, нещасливий кінець, доля, смерть, нещастя” [21, с. 759; 7, с. 418; 17, с. 597]. Слово походить від дієслова *fari*, *fatus sum* (говорити, передвіщувати), що фіксоване словниками латинської мови [18, с. 292; 7, с. 418] і відображає не стільки неминучість подій як вирок долі (*fati necessitas* – необхідність долі), скільки очікування якогось лиха (*omen fati* – відчуття загибелі). У цій фраземі знайшла відображення всеохопне обмеження чи визначення людських вчинків зовнішніми силами, тотальна залежність людського життя від сліпої необхідності. Фразема має в собі деяку ноту трагізму, фатальності та безвиході. Водночас фіксують і позитивні значення цього слова, наприклад, у Вергілія: *bona fata* (добрі долі). Словники містять також іменник *fatus*, що його іноді вживали античні автори у значенні “доля”, однак у фразеології він не виявлений. Похідний прикметник *fatalis* має такі значення: 1) той, що призначений долею: *casus fatalis* – смертельний випадок; 2) смертний – *hora fatalis* (смертна година); 3) той, що стосується долі: *Deae Fatales* – богині Долі. Інший похідний іменник *fatalitas*, що означає “необхідність, невідворотність”, у фразеології теж не зафіксований.

Внутрішня форма фразем *fortuna* і *fatum* розкриває уявлення про існування вищої сили, яка наділяє кожну людину щасливим або нещасливим життям. Саме вона визначає головний вектор життєвого шляху людини, незалежно від її власних прагнень і бажань: *Fatum est series causarum* – Доля – це ряд причин; *Fortunae libido gentibus moderator* – Примха долі керує світом.

Іменник *fors* (від *fero* – несу), що має значення “випадковість, сліпий випадок, небезпека, пригода, щастя” [18, с. 309; 7, с. 437] і який уживають тільки в називному та родовому відмінках однини, як бачимо з етимологічного словника латинської мови А. Вальде [21, с. 309], походить з індоєвропейського *bhrtis*. Похідними від нього є *forte* – випадково, *fortasse* – можливо, *forte* – випадково, *forsitan* (*forsan*, *forsit*) – можливо. Іменник *fors* є складовою словосполучення *Fors Fortuna* (щасливий випадок, удача), яке часто вживали для найменування богині щастя [20, с. 271]. А у Катутла є вислів *fors saeva* – жорстока доля.

Латинський іменник *sors*, як подають словники латинської мови [7, с. 942; 20,

с. 597; 18, с. 707–708], має значення “жереб, доля, передбачення” (від *sortior* – кидати жереб), первісне значення якого є “паличка, що слугує для жеребкування” і визначає долю як сліпий випадок чи знамення оракулів. Він засвідчений у Вергілія (*sors futura* – майбутня доля), Лукреція (*sors humana* – людська доля), Ціцерона (*sors fati* – жереб долі), а також Маннілія (*Sors est sua cuique ferenda* – Доля дає кожному своє). Таке ж значення має похідний іменник *sortitus*, який ми у фразеології не зафіксували. Можна припустити, що первісне значення цього іменника пов’язане з культом пренестинської богині Прімігенії, особливою рисою якого були передбачення, записані на дубових паличках, які виймали як жереб (*sortes*). Похідними є прислівник *sortito* (за визначенням долі) і прикметник *sortitus* (визначений долею).

Іменник *eventus* походить від дієслова *evenio* (збуватись, ставатись) і його вживають зі значеннями “кінець, в т.ч. життя, успіх, випадок, доля, результат” [18, с. 264; 7, с. 382; 19, с. 1319]. У Цезаря перекладають як “успіх, щасливий випадок”. Уживають значно рідше від інших: *eventus diei* – кінець дня; *bonus eventus* – щасливий випадок, *certus eventus* – впевнений в успіху. Компонентами успіху могли бути матеріальне благополуччя, багатство, для воїнів – слава, перемога під час битви.

Лексема *necessitas*, що у словниках перекладена як “необхідність, доля, неминучість, неминуча смерть” [18, с. 496; 19, с. 443; 20, с. 597], походить від *necesse* (необхідно). Уживають у таких словосполученнях: *necessitate parere (servire)* – підкорятись необхідності, *saeva necessitas* – сувора необхідність, *necessitas fati* (Лівій) – неминучість долі, *necessitas divina* (Ціцерон) – призначення богів, *necessitas fatalis* (Ціцерон) – фатальна неминучість, *ex necessitate* – з необхідності, *necessitate permotus* (Цезар) – змушений необхідністю.

Семантично близьким до поняття “доля”, за даними деяких двомовних словників [20, с. 597], є також іменник “*casus*”, який має значення “падіння, кінець, нещастя, смерть, пригода, подія, випадок, втрата” [20, с. 94; 19, с. 650]: *in casu esse* – залежати від випадкових обставин, *casus secundi* – сприятливі обставини (щастя), *casus adversi* – несприятливі обставини (нещастя).

Римляни, на відміну від греків, які стверджували, що все підпорядковане долі (навіть боги), уважали, що людина – сама її творець. На їхню думку, людина може кинути виклик долі, якщо володіє головною римською доблестю “*virtus*” (мужність, рішучість). Це підтверджене низкою латинських фразеологізмів: *Faber est suae quisque fortunae* – Кожен – коваль своєї долі; *Fortuna fortes metuit, ignavos premit* – Доля сміливих боїться, а несміливих пригнічує.

Аналіз фразеологічних одиниць виявив такі основні асоціативно-образні моделі римського концепту “доля”:

1) доля – необхідність, фатальність (14 %): *Lex fati – закон долі; Nil aliud scit necessitas quam vincere* – Ніхто не знає, як перемогти необхідність; *Sic fata ferebat (voluerunt)* – Так хотіла доля;

2) доля – мінливість (17 %): *Fortunam citius reperias, quam retineas* – Фортуна важче утримати, ніж піймати; *Levis est fortuna: cito reposcit quod dedit* – Доля непевна: швидко забирає те, що дала;

3) доля – персоніфікована істота (18 %): *Fortuna inmeritis auget honoribus* – Доля наділяє почестями тих, хто на це заслуговує; *Fortuna fingit, aptatque, ut iubet* – Доля лі-

пить і мене, як забажає; *Fortuna belli artem victos quoque docet* – Доля вчить військовому мистецтву навіть переможених; *Fortunae filius* – Син Долі, улюбленець Долі;

4) доля – Божа воля (11 %): *Digitus Dei est hic* – Це перст Божий; *Dis aliter visum* – Боги вирішили інакше; *Sic me servavit Apollo* – Так мене врятував Аполлон; *Futura sunt in manibus deorum* – Майбутнє (доля) у руках богів; *Homo proponit, Deus disponit* – Людина планує, а Бог керує; *fata Jovis* – воля Юпітера.

5) доля – щастя, удача (13 %): *Sua cuique fortuna in manu est* – Щастя у кожного в руках; *Temperata fortuna optima est* – Помірне щастя – найкраще; *Felix, qui sua sorte contentus est* – Щасливий, хто задоволений своєю долею;

6) доля – лихо, смерть (9,5 %): *adversa fortuna* – Лиха доля; *Dubia plus torquent mala* – Невідомі біди найбільше тривожать; *Omne malum cito accedit, tarde discedit* – Всяке лихо приходить швидко, а відходить повільно; *sors mortalis* – смертельна доля;

7) доля – жереб, гра (7,8 %): *Auspicia sunt fausta* – Знамення сприяють; *Malum signum* – Погане знамення; *fata Sibyllina* – слова віщунки Сивілли, *contra omina* – всупереч знаменням; *Nomen est omen* – Ім'я – це знамення (передвіщує долю); *fortunae ludus* – гра долі;

8) доля – випадок, шанс (3,1 %): *Habent mortalia casum* – Усі смертні залежать від випадку; *Fortunam secundam amittere* – Втратити шанс; *caeca sorte* – по волі сліпого випадку;

9) доля – нитка (3,1 %), якою відмірювали тривалість життя: *Indupedita suis fatalibus omnia vinculis sunt* – Усе пов'язане між собою вузликками долі; *Omnia sunt hominum tenui pendentia filo* – Усі справи людські (долі) висять на тонкій нитці;

10) доля – залежність (1,5 %): *Magna servitus est magna fortuna* – Велика доля – велике рабство; *Si fata sinant* – Якщо дозволить доля; *Stulti timent fortunam, sapientes ferunt* – Дурні бояться долі, розумні стійко витримують;

11) доля – шлях (1 %): *Fata viam inveniunt* – Доля знайде шлях; *Ducunt volentem fata, nolentem trahunt* – Бажаючого доля веде, небажаючого – тягне.

Доля як персоніфікована істота відіграє важливу роль у житті людини. Вона визначає її добробут: дає в користування (*dat*), зігріває (*fovet*), веде по життю (*ducit*), або тягне (*trahit*), сприяє (*adiuvat*), наділяє почестями (*auget honoribus*), навчає (*docet*), ламає (*fregit*), покидає (*deserit*), може завдати удару (*ictus Fortunae*). Атрибутивна семантика долі дає змогу стверджувати, що її реалізація у фразеології відбувається через опозиції. Якісними прикметниками, які характеризують концепт “доля” в латинській фразеології, є: *secunda* (щаслива) – *adverse* (нешаслива), *saeva* (жорстока), *aspera* (сувора), *horribilis* (жахлива), *mala* (погана) – *bona* (добра), *prospera* (сприятлива), *dubia* (сумнівна), *vitrea* (скляна), *levis* (непевна), *variabilis* (мінлива), *temperata* (помірна), *caeca* (сліпа).

Як свідчить аналіз фразеосистеми латинської мови, доля може бути не лише суб'єктом, а й об'єктом: римлянин може боятися долі (*stulti timent* – дурні бояться), змиритися з нею (*sapientes ferunt* – розумні змиряються), може її утримати чи спіймати (*retinere, reperire*), творити (*parare*), може тримати її в руках (*in manu est*), втратити (*amittere*) чи примножити (*crescere*), хвалити її (*laudare*) чи звинувачувати (*accusare*).

З огляду на виявлену опозиційність ознак концепт “доля” в латинській фразеології має як позитивну, так і негативну смислову маркованість. Його особливість полягає в наявності двох основних компонентів-опозицій: випадковість (доля-фортуна) і при-

реченість (доля-фатум), які, відповідно, також можуть бути опозиціоновані: щаслива доля – нещаслива доля. Доля-фортуна може приносити успіх і труднощі, а доля-фатум – і щастя, і біду. Проте доля-fatum завжди залишає людині право вибору – кинути долі виклик чи змиритися. Як свідчить аналіз фразеологізмів, спроби змінити долю загалом римляни схвалювали. Вияви концептуальної опозиційності простежуються також у протиставленні: сталість / мінливість долі. Такі слова, як *fatum*, *necessitas*, позначають незмінність долі, а *fortuna*, *casus*, *fors*, *sors* – її мінливість.

Ми, розглядаючи поняття долі, услід за В. Гаком [6, с. 204] виділяємо ще одну опозицію в концепті "доля", відображену у фразеології, покірність / протистояння долі: *Sapiens ipse fingit fortunam sibi* – Мудрий сам творець своєї долі.

Під час аналізуванню концепту "доля" ми спостерігали його асоціативні зв'язки зі словами, які традиційно синонімами не вважають (*necessitas*, *fortuna*, *felicitas*, *res adversae*, *res angustae*, *malum*, *bonum*, *casus*, *vis fatalis*). Отже, на периферії досліджуваного концепту виявлено лінгвокультурні ознаки, які актуалізують такі ціннісні складові римської культури, як "удача", "щастя", "лихо", "випадок", "необхідність", "майбутнє", "фатальна сила", "щасливі події", "нещасливі події". Специфіка концепту в цьому ментальному полі простежено на всіх рівнях концептуалізації.

З плином часу розуміння долі в римській свідомості змінювалося. У кінцевому підсумку долю розуміють як незмінну частку, відміряну кожному, і як персоніфіковану силу, яка керує життям людини, і як силу, якій людина може протистояти. Як бачимо, латинські фразеологізми фіксують споконвічні моральні ідеали, що залишаються пріоритетними й сьогодні. Античний концепт "доля" посів чільне місце у фразеологічній картині світу. Антична концепція долі значно вплинула на формування західноєвропейського гуманістичного уявлення про долю, про що свідчать мовні запозичення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Абаева Е. С.* Лингвокультурологический аспект концепта "судьба" в английском, русском и французском языках / Е. С. Абаева. АҚД. – Москва, 2007. – 19 с.
2. *Апресян Ю. Д.* Образ человека по данным языка: Попытка системного описания / Ю. Д. Апресян // Вопросы языкознания. – 1965. – №1. – С. 37–67.
3. *Бабичев Н. Т.* Словарь латинских крылатых слов / Н. Т. Бабичев, Я. М. Боровский. – М. : Русский язык, 1988. – 960 с.
4. *Вежбицкая А.* Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – М. : Русск. словари. – 1996. – 416 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. В.Т. Бусел – К. ; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2002. – 1440 с.
6. *Гак В. Г.* Судьба в зеркале индивидуального сознания / В. Г. Гак // Понятие судьбы в контексте разных культур. – М., 1994.
7. *Дворецкий И. Х.* Латинско-русский словарь / И. Х. Дворецкий. – М. : Русский язык. – 1097 с.
8. *Карасик В.И.* Культурные доминанты в языке / В.И. Карасик // Языковая личность: культурные концепты. – Волгоград-Архангельск, 1996. – 260 с.
9. *Карасик В.И., Слышкин Г.Г.* Лингвокультурный концепт как единица исследования /

- В. И. Карасик, Г. Г. Слышкин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики: сб. науч. тр. / под ред. И. А. Стернина. – Воронеж, 2001. – С. 75–80.
10. Крылатые латинские выражения / Авт.-сост. Ю.С.Цыбульник. – Харьков : Фолио; М; Эксмо, 2007. – 992 с.
  11. Латынь на все случаи жизни / сост. С. Барсов. – М. : Издательство АСТ ; Издательство Астрель ; Издательство “Транзиткнига”, 2005. – 431 с.
  12. *Оліщук Р. Л.* Концепт “доля” у латино- та україномовних картинах світу / Р. Л. Оліщук // Буковинський журнал. – № 1–2. – 2009. – С. 227–233.
  13. *Подосинов А. Б., Белов А. М.* Lingua Latina. Русско-латинский словарь. – 3-е изд., испр. / А. Б. Подосинов, А. М. Белов. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 376 с.
  14. *Сахно С. Л.* Уроки рока : опыт реконструкции “языка судьбы” / С. Л. Сахно // Понятие судьбы в контексте разных культур – М., 1994. – С. 238–246.
  15. *Телия В. Н.* Русская фразеология: Семантический, прагматический, культурологический аспекты / В. Н. Телия. – М., 1996. – 284 с.
  16. *Цимбалюк Ю. В.* Латинські прислів'я і приказки / Ю. В. Цимбалюк. – К. : Вища школа 1990. – 436 с.
  17. *Bielikowicz A.* Słownik polsko-lacinski / A. Bielikowicz. – Т. 1. – Krakowie, 1866. – 930 с.
  18. *Menge H.* Lateinisch-deutsches Schulwörterbuch mit besonderer Berücksichtigung der Etymologie / H. Menge // 3 Aufl., Berlin-Schöneberg, 1911. – 813 с.
  19. *Lexicon latino-polonicum F. Bobrowskiego.* – Т. 1–2. – Wilno, 1905. – Т. 1. – 2013 s.; Т. 2. – 2007 s.
  20. *Słownik lacinsko-polski / Red. B. Kruczkiewicz.* – Krakowie, 1907. – 979 s.
  21. *Walde A.* Lateinische etymologisches Wörterbuch / A. Walde. – Heidelberg: Carl Winter's Universitäts-buchhandlung, 1910.

Стаття надійшла до редколегії 16.02.2012

Прийнята до друку 21.02.2012

REPRESENTATION OF THE LINGUACULTURAL CONCEPT “FATE” IN THE LATIN PHRASEOLOGY

Olha Pylypiv

*The Ivan Franko National University in L'viv,
1, Universytets'ka St., L'viv, 79000*

The article acquaints with the results of research aimed to discover peculiarities of verbalization of the linguacultural concept FATE in Latin Phraseology and associated models and connections of this concept are highlighted.

Key words: linguistic picture of the world in Latin, Latin Phraseology, linguacultural concept “Fate”.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ЛИНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТА "СУДЬБА" В ЛАТИНСКОЙ ФРАЗЕОЛОГИИ

Ольга Пылыпив

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000*

Рассмотрено результаты исследования особенностей вербализации лингвокультурного концепта "судьба" во фразеологии латинского языка, выделено ассоциативные модели и связи этого концепта.

Ключевые слова: античная языковая картина мира, фразеология, лингвоконцепт "судьба".